

Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov (ZIUPPP)

Državni zbor je na seji dne 20.3.2020 sprejel Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov, ki bo predvidoma stopil v veljavo 29. marca 2020. Zakon vsebuje štiri ukrepe, in sicer:

1. možnost delnega povračila nadomestila plače v primeru začasnega čakanja na delo,
2. povračilo celotnega nadomestila plače v primeru individualno odrejene karantene,
3. izravnava polnega delovnega časa,
4. odlog plačila prispevkov za samozaposlene.

Ključni cilj je ohranitev delovnih mest zaradi razmer na trgu, ki so in bodo nastale kot posledica izbruha virusa SARS-CoV-2 – Covid-19 ter olajšati položaj delodajalcem, saj se posledice virusa že odražajo v celotnem slovenskem gospodarstvu. Zakon vsebuje tudi ukrep odloga plačila prispevkov za samozaposlene.

Pravico do povračila nadomestila plače bo delodajalec lahko uveljavljal z **elektronsko vlogo** na portalu za delodajalce na spletni strani ZRSZ. Več informacij bo na voljo na spletni strani: <https://www.ess.gov.si/obvestila/obvestilo/izvajanje-zakona-o-interventnih-ukrepih-na-podrocju-plac-prispevkov>

Zakon bo predvidoma 28. marca objavljen v Uradnem listu in bo stopil v veljavo 29. marca 2020.

ZA DELODAJALCE

Država bo na podlagi interventnega zakona delodajalcem priskočila na pomoč v treh primerih:

➤ **MOŽNOST DELNEGA POVRAČILA NADOMESTILA PLAČE V PRIMERU ZAČASNEGA ČAKANJA NA DELO**

Delodajalca je upravičen do tega ukrepa v primerih, ko zaradi slabega poslovnega položaja ne bo mogel zagotavljati dela hkrati najmanj 30 % zaposlenim delavcem in jih bo zato napotil na začasno čakanje na delo. V tem času bodo delavci upravičeni do nadomestila plače v višini 80% osnove za nadomestilo plače. Breme delnega povračila nadomestila plače za začasno čakanje na delo v višini 60% nosijo delodajalci, preostalih 40% pa država. Višina delnega povračila izplačanih nadomestil plače s strani Republike Slovenije (40 % nadomestila plače) je omejena z višino najvišjega zneska denarnega nadomestila za

primer brezposelnosti, tj. 892,50 EUR bruto. Obdobje delnega prejemanja povračila nadomestila za namen začasnega čakanja na delo bo lahko trajalo največ tri mesece.

UPRAVIČENCI: gospodarske družbe, zadruge ali fizične osebe, ki zaposlujejo delavce.

POGOJI: Med ključnimi je pisna zaveza delodajalca, da ohrani delovna mesta delavcev na začasnem čakanju na delu še vsaj šest mesecev po začetku začasnega čakanja na delo. Poleg tega bo delodajalec moral še predložiti opis poslovnega položaja, na podlagi tega opisa pa bo moral delodajalec izkazati, da zaradi poslovnih razlogov začasno ne more zagotavljati dela hkrati najmanj 30% zaposlenim delavcem pri delodajalcu in se odloči o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo.

Opis poslovnega položaja delodajalca mora vsebovati:

- navedbo vzrokov za bistveno zmanjšanje obsega dela zaradi posledic epidemije, zaradi česar je prišlo do prenehanja potreb po opravljanju določenega dela delavcev pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi (poslovni razlog v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja),
- podatek o številu delavcev, ki jim delodajalec zaradi poslovnih razlogov začasno ne more zagotavljati dela,
- oceno posloводства o možnostih ohranitve delovnih mest.

Pred sprejemom odločitve o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo bo moral delodajalec vključiti predstavnike delavcev oziroma se obrniti neposredno na delavce. Do delnega povračila nadomestila plače ne bo upravičen delodajalec, ki je davčni dolжник, neplačnik plač in prispevkov za socialno varnost, kršitelj delovno pravne zakonodaje ali nad katerim je bil uveden postopek insolventnosti.

UVELJAVLJANJE: Delodajalec uveljavi pravico do delnega povračila izplačanih nadomestil plače z vlogo s prilogami, ki jo vloži v elektronski ali pisni obliki pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje **v osmih dneh od napotitve delavca na začasno čakanje na delo, vendar najpozneje do 30. septembra 2020.**

Pravico do delnega povračila nadomestila plače lahko uveljavi delodajalec, ki je delavce na začasno čakanje na delo napotil **pred uveljavitvijo tega zakona**, če vloži vlogo s prilogami v osmih dneh od uveljavitve tega zakona in izpolnjuje pogoje za uveljavitev pravice. V tem primeru se delno povračilo nadomestila plače izplačuje za čas začasnega čakanja na delo po uveljavitvi tega zakona.

➤ **POVRAČILO CELOTNEGA NADOMESTILA PLAČE V PRIMERU INDIVIDUALNO ODREJENE KARANTENE**

Ko delavec zaradi individualno odrejene karantene z odločbo ministra za zdravje, ne bo mogel opravljati dela, bo upravičen do nadomestila v višini 80% osnove za nadomestilo plače. Breme nadomestila za čas odrejene karantene v celoti nosi Republika Slovenija. Obdobje prejemanja povračila nadomestila je za celotno obdobje odrejene karantene.

POGOJI: delodajalec mora izjaviti, da ne more organizirati dela na domu za delavce, ki jim je bila odrejena karantena.

UVELJAVLJANJE: Vlogi za delavca, ki zaradi odrejene karantene ne more opravljati

dela v skladu s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, delodajalec pa zanj ne more organizirati dela na domu, delodajalec priloži kopijo odločbe ministra, pristojnega za zdravje, in izjavo, iz katere izhaja, da za delavca ni mogoče organizirati dela na domu.

➤ **IZRAVNAVA POLNEGA DELOVNEGA ČASA**

Ne glede na sedmi odstavek 148. člena Zakona o delovnih razmerjih se v letu 2020 pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od dvanajst mesecev.

Za **referenčno obdobje**, v katerem se polni delovni čas pri neenakomerni razporeditvi ali začasni prerazporeditvi delovnega časa kot povprečni delovni obveznosti v obdobju dvanajstih mesecev izravna, se šteje **koledarsko leto 2020**.

ZA SAMOZAPOSELENE

➤ **ODLOG PLAČILA PRISPEVKOV**

Samozaposlenim, ki nimajo drugih zaposlenih in je ta samozaposlitev njihova edina podlaga za vključitev v obvezno socialno zavarovanje, bo zagotovljen odlog plačila prispevkov, ki zapadejo v plačilo v mesecu aprilu, maju in juniju 2020. Navedeni ukrep je namenjen tako za samostojne podjetnike posameznike kot tudi za vse ostale, ki samostojno opravljajo pridobitno dejavnost.

Neporavnane prispevke bodo morali upravičenci poravnati v dveh letih, torej najkasneje do 31. 3. 2022. Plačilo bo možno v enkratnem znesku ali obročno, pri čemer v primeru plačila vseh prispevkov do 31. 3. 2022, na zneske odloženih prispevkov ne bodo tekle zamudne obresti.

Do odloga plačila prispevkov ni upravičen upravičenec:

- ki do dneva uveljavitve tega zakona ni vpisan v poslovni register ali v drug register oziroma evidenco, ki je predpisana za določeno dejavnost,
- ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavnih obveznosti, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan 28. 2. 2020 znaša 50 eurov ali več in teh obveznosti z dne 28. 2. 2020, višjih od 50 eurov, ni poravnal do 6. 4. 2020 in
- ki je do dneva uveljavitve tega zakona pričel s postopkom prenehanja opravljanja dejavnosti.

V zvezi odlogom plačila prispevkov za samozaposleni še ni podanih informacij, na kakšen način se bo odlog plačila lahko uveljavljal.

Urška Sojč,
Pravna služba GZS
23.3.2020